

СПОГОДБА

ПОМЕЃУ

**ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

И

**ВЛАДАТА НА
ИСЛАМСКА РЕПУБЛИКА ИРАН**

ЗА

**ВЗАЕМНО УНАПРЕДУВАЊЕ И
ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

ПРЕАМБУЛА

Владата на Република Македонија и Владата на Исламска Република Иран (понатаму во текстот Договорни Страни),

Со желба за интензивирање на економската соработка во заемна корист на двете држави;

Со намера да ги искористат сопствените економски ресурси и потенцијални услови во областа на инвестициите како и да се создадат и одржуваат поволни услови за инвестиции на инвеститорите од Договорните Страни во нивните територии;

Признавајќи ја потребата за унапредување и заштита на инвестициите на инвеститорите на територијата на двете Договорни Страни;

Се согласија за следново:

ЧЛЕН 1 ДЕФИНИЦИИ

За целите на овој Договор, значењето на термините користени подолу е следното:

1. Терминот "инвестиција" се однесува на секаков вид на средства, инвестирани од страна на инвеститорите на едната Договорна Страна на територијата на другата Договорна Страна во согласност со законите и регулативите на другата Договорна страна, вклучувајќи ги следниве:

(а) движен и недвижен имот како и права поврзани со нив како што се хипотеки, залози, лиенс и други слични права;

(б) удели, акции или кој и да било друг вид на учество во претпријатија;

(г) право на пари или други услуги кои имаат економска вредност поврзана со инвестициите;

(д) права на индустриска и интелектуална сопственост како што се патенти, авторски права, индустриски дизајни или модели, трговски марки и имиња, know-how и добра волја.

(f) кои и да било права дадени со закон вклучувајќи права за истражување, вадење или експлоатација на природни ресурси;

Каква и да било промена во формата во која средствата се инвестирани нема да влијае на нивниот карактер на инвестиција под услов оваа промена да е одобрена во согласност со законите и регулативите на Договорната Страна на територијата на која е извршена инвестицијата.

2. Терминот "инвеститори" се однесува на следниве лица кои инвестираат на територијата на другата Договорна страна во рамките на овој Договор:

(a) физички лица кои, во согласност со законите на која и да било Договорна Страна, се сметаат за нејзини државјани и кои немаат државјанство на другата Договорна Страна;

(б) правни лица на која и да било Договорна Страна кои се основани во согласност со законите на таа Договорна Страна и нивното седиште или нивните реални економски активности се лоцирани на територијата на таа Договорна Страна.

3. Терминот "приходи" подразбира пари кои произлегуваат од инвестицијата и посебно, профити, камати, дивиденди, аворски хонорари, провизии и капитални добивки.

4. Терминот "територија" значи:

(a) во случај на Република Македонија, територијата на Република Македонија вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор над кој Република Македонија спроведува во согласност со меѓународните закони суверени права и јурисдикција;

(б) во случај на Исламска Република Иран, областите кои се под суверенитет или јурисдикција на Исламска Република Иран вклучувајќи го нивниот морски простор.

ЧЛЕН 2**ПОТИКНУВАЊЕ И ПРИЗНАВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

1. Секоја од Договорните Страни ќе ги поттикнува на нејзината територија, инвестициите на инвеститорите на другата Договорна Страна и ќе ги признае ваквите инвестиции во согласност со нејзините закони и регулативи.
2. Кога инвестицијата е одобрена, секоја Договорна Страна, во согласност со нејзините закони и регулативи, ќе ги издаде сите потребни дозволи за реализација на ваквата инвестиција.

ЧЛЕН 3**ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

1. Инвестициите на инвеститорите на која и да било Договорна Страна кои се ефектуираат на територијата на другата Договорна Страна, ќе добијат од другата Договорна Страна целосна законска заштита и третман не помалку поволен од оној одобрен на сопствените инвеститори или на инвеститорите на која и да било трета држава кои се ви споредлива ситуација.
2. Ако Договорната Страна овозможила или во иднина ќе овозможи специјални предности или права на инвеститор(и)те на било која трета држава, според постоечки или иден договор кој воспоставува слободна трговска зона, царинска унија, заеднички пазар или слични организации и/или според договор за избегнување на двојно оданочување, таа нема да биде обврзана да ги овозможи таквите предности или права на инвеститори од другата Договорна Страна.

ЧЛЕН 4**ПОПОВОЛНИ ОДРЕДБИ**

Без оглед на условите определени со овој Договор, поповолните одредби кои биле или можат да бидат договорени помеѓу која и да било Договорна Страна и инвеститор на другата Договорна Страна, се применливи.

ЧЛЕН 5 ЕКСПРОПРИЈАЦИЈА И НАДОМЕСТОК

1. Инвестициите на инвеститорите од која и да било Договорна Страна нема да бидат национализирани, конфискувани, експроприрани или предмет на слични мерки од другата Договорна Страна освен ако ваквите преземени мерки се од јавен интерес, во согласност со законски процес, на недискриминаторска основа и со плаќање на промптен и ефективен надоместок
2. Износот на надоместокот ќе биде еднаков на пазарната вредност на инвестицијата непосредно пред преземањето на актот на национализација, конфискација или експропријација, или истата станала општо познат факт. Во случај на доцнење во плаќањето на надоместокот, страната која што ја врши експропријацијата ќе ги надомести финансиските трошоци за периодот на доцнење, во согласност со меѓународната практика.

ЧЛЕН 6 ШТЕТИ

Инвеститорите на која и да било Договорна Страна чии инвестиции ќе претрпат штети кои се должат на кој и да било вооружен конфликт, револуција или слична вонредна состојба, на територијата на другата Договорна Страна, од другата Договорна страна ќе добијат третман не помалку поволен од оној кој го одобрува на нејзините сопствени инвеститори или на инвеститорите на која и да било трета држава.

ЧЛЕН 7 ТРАНСФЕРИ

1. Секоја Договорна Страна, во согласност со нејзините закони и регулативи ќе овозможи во духот на добра волја, следниве трансфери поврзани со инвестиции наведени во овој Договор, да се вршат слободно и без доцнење надвор од нејзината територија:

- а) приходи;
  - б) приходи од целосна или делумна продажба и/или ликвидација на инвестицијата;
  - в) износи платени во согласност со член 5 и/или 6 од овој Договор;
  - г) рати за отплата на кредити во согласност со инвестицијата обезбедувајќи истите да се плаќаат од вакви инвестициони активности;
  - д) месечни плати и надоместоци на вработените на инвеститорот кои на територијата на домашната Договорна Страна стекнале соодветни работни дозволи поврзани со тие инвестиции.
  - ѓ) плаќања кои произлегуваат од одлука на властите во согласност со член 10;
2. Горенаведените трансфери ќе се ефектуираат во конвертибилна валута и по тековниот девизен курс во согласност со девизните регулативи кои важат на денот на трансферот.

ЧЛЕН 8 СУБРОГАЦИЈА

Ако Договорната Страна или нејзина овластена агенција, во рамките на правниот систем, суброгира еден инвеститор по плаќање извршено според спогодба за осигурување или гарантирање од не-комерцијални ризици:

- а) таквата суброгација ќе биде признаена од другата Договорна Страна;
- б) суброгираниот нема да има право да реализира никакви други права освен оние што инвеститорот би имал право да ги реализира ;

в) спорови помеѓу суброгираниот и Договорната Страна домаќин ќе бидат исплатени во согласност со чл. 10 од овој Договор.

ЧЛЕН 9 ОБЕМ НА ПРИМЕНА НА ДОГОВОРОТ

Овој Договор ќе се применува на инвестиции кои се одобрени од компетентни власти на Договорната страна, на чија територија се направени инвестициите, доколку така се бара со нејзините закони и регулативи, без оглед дали таквите инвестиции се извршени пред или по стапувањето на сила на овој Договор, но нема да се применува на кој и да било спор или барање во врска со инвестицијата кое настанало пред неговото стапување на сила.

Компетентна власт на Исламската Република Иран е Организација за Инвестиции, Стопанство и Техничка Помощ на Иран (О.И.Е.Т.А.И.) или која и да било друг орган во кој може да прерасне.

ЧЛЕН 10 РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ ПОМЕЃУ ДОГОВОРНА СТРАНА И ИНВЕСТИТОР(И) НА ДРУГАТА ДОГОВОРНА СТРАНА

1. Ако било каков спор произлезе помеѓу едната Договорна страна и инвеститор(и) од другата Договорна Страна, во врска со некоја инвестиција, Договорната страна и инвеститорот(инвеститорите) пред се ќе се завземат да го решат спорот на пријателски начин преку преговори и консултации.
2. Во случај да Договорната страна и инвеститорот(инвеститорите) не можат да се усогласат во рок од шест месеци од датата на информирањето за барањето од едната страна спрема другата, секоја од нив може да го достави спорот до надлежни те судови на Договорната Страна на чија територија е извршена инвестицијата, или пак до арбитражен суд, согласно правилата за арбитража од Процедурата на Комисијата на Обединетите Нации за Законите за Меѓународна Трговија (UNCITRAL).

3. Решението на арбитражниот суд ќе биде обврзувачко за двете страни во спорот.

ЧЛЕН 11

РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ ПОМЕЃУ ДОГОВОРНИТЕ СТРАНИ

1. Сите спорови кои се појавуваат помеѓу Договорните страни а во врска со интерпретацијата или примената на овој Договор пред се, ќе се решаваат на пријателски начин преку консултации. Во случај на несогласување, секоја Договорна Страна, додека испраќа информација до другата Страна, го испраќа случајот до арбитражен суд од три члена кој се состои од двајца арбитратори именувани од Договорните Страни и Претседавач.

Во случај да спорот е доставен до арбитражен суд, секоја Договорна страна ќе именува арбитратор во рок од шеесет дена од приемот на информацијата и арбитраторите назначени од Договорните страни ќе назначат Претседавач во рок од шеесет дена од датата на последното именување. Ако било која од договорните страни не го назначи сопствениот арбитратор или назначените арбитратори не се сложат за назначувањето на Претседавачот во рамките на наведените периоди, секоја Договорна страна може да бара Претседателот на Меѓународниот суд на правдата да именува арбитратор за страната која тоа не го има извршено или пак за Претседавач, според потребата.

Во секој случај, Претседавачот ќе биде државјанин на држава која има дипломатски односи со обете Договорни страни.

2. Во случај да Претседавачот треба да биде именуван од Претседателот на Меѓународниот суд на правдата, ако Претседавачот на Меѓународниот суд на правдата е спречен од извршувањето на споменатата функција или пак ако тој е државјанин на некоја од Договорните Страни, именувањето ќе биде извршено од страна на Потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата, а ако Потпретседателот е спречен од извршувањето на споменатата функција или пак е државјанин на било која од Договорните Страни,

именувањето ќе се врши од страна на висок член на споменатиот суд кој не е државјанин на некоја од Договорните страни

3. Предмет на други одредби договорени помеѓу Договорните страни, арбитражниот суд ќе ги определи нивните постапки и местото на арбитража.
4. Решенијата на арбитражниот суд ќе бидат обврзни за Договорните Страни.

ЧЛЕН 12 ВАЖНОСТ НА ДОГОВОРОТ

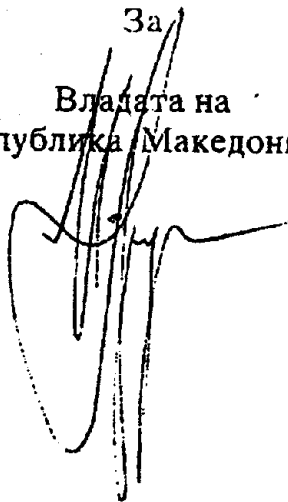
1. Договорот ќе биде ратификуван од страна на надлежните власти на секоја од Договорните Страни во согласност со нејзините закони и регулативи
2. Овој Договор ќе влезе во сила за период од 10 години по 30 дена од датата на последната нотификација од секоја од Договорните Страни до другата, за тоа дека се исполнети потребните мерки согласно нејзините закони и регулативи за влегување во сила на овој Договор. По наведениот период, овој Договор ќе остане на сила понатаму ако една од Договорните Страни не ја информира другата Договора Страна на писмено за тоа дека не е подготвена да продолжи со истата, и тоа 12 (дванаесет) месеци пред истекувањето или завршувањето на истиот.
3. По истекувањето на важноста на Договорот или завршување на овој Договор, неговите одредби ќе се применуваат на инвестиции склучени според овој Договор за понатамошен период од десет години.

ЧЛЕН 13 ЈАЗИК И БРОЈ НА ТЕКСТОВИ

Овој Договор е подготвен во две оригинални верзии на македонски, персиски и англиски јазик; сите текстови се подеднакво автентични. Во случај на дивергенција во толкувањето, ќе превладува англискиот текст.

Потпишан во Скопје на 12.01.2000 што соодветствува со
1279 од страна на претставници на Владата на Република
Македонија и Владата на Исламската Република Иран.

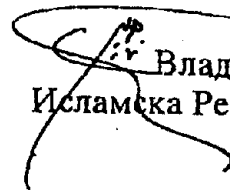
За
Владата на
Република Македонија

Министер за финансии

Никола Груевски

За
Владата на
Исламска Република Иран

Министер за економија

Хосеин Намази